

**Szanowny Pan
Dariusz Wiczorek
Minister Nauki
kierujący Ministerstwem
Nauki i Szkolnictwa Wyższego**

Szanowny Panie Ministrze,

Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk (KNP PAN) i jego Komisja Polityki Oświatowej I Interwencji Pedagogicznej zwraca się z prośbą o **UCHYLENIE ROZPORZĄDZENIA** Ministra Edukacji i Nauki z 14 września 2023 r. W sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, zastępujące to z 1.08.2017r.

To obowiązujące od dnia 2.10 2023 r. Rozporządzenie wprowadziło chaos w kształceniu nauczycieli oraz nabywania tzw. przygotowania pedagogicznego. Generuje ono szereg sprzeczności i niejasności w zakresie uznawania zarówno kwalifikacji nauczycielskich jak i przygotowania pedagogicznego. Skutkuje to utrudnieniami w:

1. Zatrudnianiu nauczycieli w szkołach
2. Zatrudnianiu pedagogów w szkołach i placówkach opiekuńczo-wychowawczych
3. Przygotowywaniu oferty studiów na kierunkach pedagogicznych w Szkołach Wyższych i Uniwersytetach

Uchylenie tego Rozporządzenia pozwoli na powrót do stanu sprzed jego obowiązywania.

Jednocześnie deklarujemy gotowość sformułowania propozycji, które mogą stać się podstawą dla kolejnego, nowego rozporządzenia precyzyjnie odróżniającego

od siebie kwalifikacje nauczycielskie od przygotowania pedagogicznego, które ponadto będzie mogło stać się dla władz i decydentów oświatowych (kuratorów oświaty, dyrektorów szkół oraz jednostek kształcenia pedagogów i nauczycieli) podstawą do podejmowania decyzji w związku z kształceniem i zatrudnianiem pracowników w podległych sobie placówkach.

UZASADNIENIE:

W myśl Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 14 września 2023 r. W sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli absolwenci nauczycielskich studiów wyższych, które rozpoczęły się po 2019 roku mają kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciel tylko wtedy, gdy ukończyli studia I i II stopnia lub jednolite studia magisterskie na tym samym kierunku i w tym samym zakresie [specjalności].

Zmienia to zasadniczo sytuację absolwentów studiów I stopnia, którzy już podjęli pracę, jednocześnie uzupełniając je na studiach II- go stopnia.

Zapis o obowiązku kontynuowania studiów II stopnia na tym samym kierunku jest niezgodny z ideą Systemu Bolońskiego jako podstawy systemu kształcenia nauczycieli w Polsce (jedną z jego zasad jest zasada otwartości i elastyczności)

Zgodnie z nowymi przepisami brak kwalifikacji do podjęcia zatrudnienia przez absolwentów studiów licencjackich jest sprzeczny z PRK. Studia te dają pełne kwalifikacje pedagogiczne, co jest zgodne z Polską Ramą Kwalifikacyjną. Kwalifikacje pełne na poziomie VI PRK potwierdza dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia (<https://prk.men.gov.pl/polska-rama-kwalifikacji-prk-i-europejska-rama-kwalifikacji-erk/>).

Rozporządzenie, o którego uchylenie wnioskujemy wprowadza chaos w zakresie przygotowania pedagogicznego. Z jednej strony standard kształcenia nauczycieli nie dotyczy pedagogów jako takich. Zał. nr 1 – dotyczy kształcenia nauczyciela przedmiotu, nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych, nauczyciela praktycznej nauki zawodu, nauczyciela prowadzącego zajęcia i nauczyciela

psychologa; Zał. Nr 2 - nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej; Zał nr 3 - nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Standard nie mówi o pedagogu, który przecież w większości przypadków nie prowadzi zajęć. Z drugiej jednak strony – np. pedagog szkolny jest zatrudniany na stanowisku nauczycielskim, co powoduje, że – zgodnie z obowiązującymi przepisami – wymagane jest od niego „przygotowanie pedagogiczne” Wymaganie tzw. przygotowania pedagogicznego absolwentów studiów pedagogicznych (także I stopnia) wydaje się absurdalne. Każdy absolwent studiów I stopnia na kierunku pedagogika posiada jednocześnie przygotowanie pedagogiczne.

Liczba godzin przewidzianych w Rozporządzeniu na zdobycie kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela jest nieadekwatna do efektów, jakie muszą być osiągnięte w systemie kształcenia. Aktualne standardy kształcenia przewidują 90 godz. zajęć z obszaru problematyki psychologicznej, 90 godz. zajęć z obszaru problematyki pedagogicznej, 30 godz. praktyk pedagogicznych i na te obszary ogółem 10 punktów ECTS. Taka ilość godzin nie pozwala na osiągnięcie wskazanych w standardach efektów kształcenia. Wdrażanie edukacji dla wszystkich, zakładającej, że każde dziecko, każdy uczeń posiada spersonalizowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne (nie tylko dzieci/uczniowie z tzw. specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) wymaga wszechstronnego przygotowania nauczyciela do rozpoznawania zróżnicowanych potrzeb dzieci/uczniów w oparciu o diagnozę funkcjonalną uwzględniającą założenia Międzynarodowej Klasyfikacji Zdrowia, Funkcjonowania i Niepełnosprawności – ICF, pracy z zespołem zróżnicowanym, planowania i kreowania wsparcia dziecku/uczniowi, współpracy z zespołem specjalistycznym (np. pedagog specjalny, logopeda, terapeuta pedagogiczny, koordynator edukacji włączającej).

Ponadto w myśl tego Rozporządzenia przyznaje się kwalifikacje do zajmowania stanowiska pedagoga specjalnego oraz nauczyciela współorganizującego kształcenie osobom, które realizując jedynie wybrane grupy zajęć ze standardu

pedagogiki specjalnej, nie mają więc podstaw formalnych i merytorycznych do zajmowania tych stanowisk oraz realizacji zadań z nimi związanych.

Z powyższych powodów wnioskujemy o **UCHYLENIE ROZPORZĄDZENIA** Ministra Edukacji i Nauki z 14 września 2023 r. W sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, zastępujące to z 1.08.2017r. Jednocześnie deklarujemy współpracę przy opracowaniu nowych zasad kształcenia nauczycieli oraz przygotowania pedagogicznego w celu uporządkowania przepisów i uniknięcia chaosu i sprzeczności w zakresie obu tych pojęć bowiem każdy nauczyciel jest pedagogiem, ale nie każdy pedagog ma kwalifikacje nauczycielskie.

Z poważaniem

Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN

prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska

Komisja Polityki Oświatowej i Interwencji Pedagogicznej KNP PAN

Przewodnicząca

Zastępczyni Przewodniczącej

Członkinie i Członkowie

prof. dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz

prof. dr hab. Inetta Nowosad

prof. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik

prof. dr hab. Beata Przyborowska

prof. dr hab. Stefan Kwiatkowski

prof. dr hab. Marek Konopczyński

dr hab. Barbara Skalbania, prof. UK

dr hab. Anna Weissbrot-Koziarska, prof. UO

dr hab. Marek Walancik, prof. AWSB

dr Adam Konopnicki (Sekretarz Komisji)